

Provádění evropského programu pro migraci

Informační podklad ke sdělení Řízení migrace ve všech jejích aspektech: pokrok dosažený při plnění evropského programu pro migraci

Podklad k dokumentu Rady č. 15237/18
únor 2019
zpracovala: Eva Sochorová

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 3
- Stanovisko vlády ČR: 6
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 6
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 6

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Provádění evropského programu pro migraci Zpracovala: Sochorová, E. Číslo: Podklad k dokumentu č. 15237/18 Datum: únor 2019	Typ řady: interní První vydání řady: říjen 2004 Frekvence vydání řady: nepravidelná Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova: Evropský program pro migraci; migrační trasy; navracení; společný evropský azylový systém	Jazyk: CZ Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě - Řízení migrace ve všech jejích aspektech: pokrok dosažený při plnění evropského programu pro migraci

KOM(2018) 798 v konečném znění, kód Rady 15237/18

- **Právní základ:**

Dokument informační povahy.

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

5. 12. 2018

- **Procedura:**

Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jeho přijetím a předložením těmto institucím.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Datované dnem 2. ledna 2019, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 4. ledna 2019 prostřednictvím systému ISAP.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.

- **Odůvodnění a předmět:**

Sdělením *Řízení migrace ve všech jejích aspektech: pokrok dosažený při plnění evropského programu pro migraci* ze dne 4. prosince 2018 Evropská komise navazuje na své pravidelné zprávy o pokroku v provádění evropského programu pro migraci z roku 2015, jenž je založen na komplexním přístupu k migraci, který zahrnuje tři složky – opatření ve spolupráci s partnerskými zeměmi mimo EU, opatření na vnějších hranicích a opatření v rámci Unie. Komise v předkládaném sdělení shrnuje pokrok při provádění tohoto programu, popisuje aktuální stav a určuje budoucí kroky nezbytné pro vytvoření fungujícího komplexního systému řízení migrace v EU.

- **Obsah a dopad:**

V úvodu sdělení Komise shrnuje současný stav na migračních trasách, následují části věnované opatřením v rámci vnějšího rozměru, ochraně vnějších hranic a vnitřnímu rozměru. V závěru Komise doporučuje unijním institucím a členským státům další postup. Součástí sdělení je také příloha obsahující *Informativní přehledy k návrhům, u nichž je dosažení dohody na dosah*.

- I. Úvod

- *Trendy na migračních trasách*

Počty migrantů přicházejících do EU jsou nyní na úrovni před uprchlickou krizí v roce 2015. Počet nelegálních překročení hranic v roce 2018 je zatím (do konce října) o 30 % nižší, než v roce 2017. Prohlášení EU a Turecka znamenalo okamžitý pokles příchodů o 97 % a nyní je počet těchto příchodů přibližně na úrovni 10 % nejvyššího počtu z roku 2015. V oblasti Středomoří využilo nejvíce migrantů v roce 2018 západní středomořskou trasu - přes 57 000, což představuje nárůst

o 126 % ve srovnání s rokem 2017. Dalšími trendy jsou pak využívání pozemní hranice mezi Tureckem a Řeckem a zvyšování počtu migrantů v Bosně a Hercegovině v důsledku vzniku nové migrační trasy přes Albánii a Černou Horu.

II. Vnější rozměr

- **Navracení**

Pokračuje úsilí v oblasti navracení - celkem již bylo navraceno přes 692 000 nelegálních migrantů a téměř 34 000 migrantů obdrželo pomoc pro dobrovolný návrat z Libye a Nigeru do zemí původu. 2 000 osob bylo evakuováno z Libye za účelem dalšího přesídlení.

Komise předložila revizi návratové směrnice za účelem zvýšení míry navracení. Od roku 2016 bylo uzavřeno šest nových dohod týkajících se návratů a readmise (s Afghánistánem, Guineou, Bangladéšem, Etiopií, Gambií a Pobřežím slonoviny), a celkový počet dohod tak dosáhl 23.

- **Legální cesty migrace**

Dalšími oblastmi činnosti bylo vytváření legálních cest do Evropy. V rámci přesídlování bylo od roku 2015 znovuusídleno celkem přes 44 000 osob. Přesídlovací program z roku 2017 předpokládá přesídlení 50 000 osob do října 2019. Do evropských voleb v roce 2019 by měla být schválena reforma systému modrých karet.

- **Boj proti pašerákům**

V rámci boje proti pašerákům je klíčový *akční plán EU proti pašování migrantů*, na jehož základě probíhají např. informační a osvětové kampaně. Dále je při potírání převaděčství důležitá spolupráce členských států, agentur EU, misí SBOP, mezinárodních organizací a třetích zemí a podpora Europolu. Probíhá operace Sophia ve Středomoří.

- **Financování**

Pro řešení příčin migrace je stěžejní financování prostřednictvím svěřeneckého fondu pro Afriku, který již mobilizoval přes 4 miliardy EUR, Evropský plán vnějších investic a nástroj pro uprchlíky v Turecku.

III. Ochrana vnějších hranic

- **Posílení ochrany vnějších hranic**

V oblasti ochrany vnějších hranic pokládá Komise za zásadní posílení Evropské pohraniční a pobřežní stráže, včetně vytvoření stálého sboru 10 000 příslušníků, a zajištění vzájemné interoperability relevantních informačních systémů.

IV. Vnitřní rozměr

- **Reforma společného evropského azylového systému**

Mezi opatřeními v rámci EU je naprosto klíčové dokončení reformy společného evropského azylového systému (schválení pěti legislativních návrhů před evropskými volbami v roce 2019, Komise podporuje i samostatné přijetí jednotlivých návrhů) a pokrok při schvalování nařízení o azylovém řízení (přijetí vyjednávací pozice Rady do konce roku 2018 a zahájení jednání s Evropským parlamentem).

Zásadní je také určení budoucí podoby tzv. dublinského nařízení¹, které stanoví mechanismus, jímž se určuje členský stát příslušný pro posuzování žádosti o azyl. Evropský parlament v roce 2017

¹ Stávající právní úprava je obsažena v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní

přijal postoj, který navrhuje povinný systém přidělování. V Radě se doposud nedospělo ke shodě o určení klíčových prvků mechanismu solidarity a odpovědnosti, a tedy nemohou být zahájena jednání s Evropským parlamentem. Komise usiluje o nalezení kompromisu, v němž by se solidarita a odpovědnost vzájemně doplňovaly. V rámci solidarity by členské státy měly dobrovolně přispívat do všech třech složek komplexního přístupu, jimiž jsou vnější rozměr, ochrana vnější hranice a vnitřní rozměr. Pro případ velkého tlaku by solidarita měla také zahrnovat záchrannou síť, která by dotčenému členskému státu zajistila podporu v případě, kdy by dobrovolné závazky nestačily, a podpora by se stala povinnou. Tento přístup by měl být doplněn odpovědností, tj. řádným fungováním azylových a návratových řízení.

Evropský parlament a Rada by rovněž měly dosáhnout dohody o finančních nástrojích, z nichž budou opatření v oblasti migrace financována v letech 2021-2027 (Azylový a migrační fond, Fond pro správu hranic, Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci).

V. Další postup doporučený Komisí

Za účelem ukončení dočasných kontrol na vnitřních hranicích a trvale udržitelným řešením migrace Komise uvádí, že je zapotřebí:

- Přijmout před volbami do Evropského parlamentu pět legislativních návrhů reformy společného evropského azylového systému týkajících se:
 - Kvalifikačního nařízení,
 - Směrnice o podmínkách přijímání,
 - Nařízení o Agentuře EU pro azyl,
 - Nařízení o Eurodacu,
 - Nařízení o rámci Unie pro znovuusídlování;
- Přijmout postoj Rady k nařízení o azylovém řízení;
- Pokročit ve vyjednáních o dublinkém nařízení na Radě, zejména určením hlavních prvků mechanismu solidarity a odpovědnosti;
- Přijmout před volbami do Evropského parlamentu návrh o posílení Evropské pohraniční a pobřežní stráže a návrh revize směrnice o navracení;
- Znovu zavést fungování schengenského prostoru bez dočasných kontrol na vnitřních hranicích;
- Podporovat opatření na migrační trase přes západní Středomoří;
- Dokončit probíhající jednání o readmisních dohodách a připravit nová ujednání s partnery v oblasti subsaharské Afriky a v Asii;
- Poskytovat prostředky do Svěřenského fondu EU pro Afriku;
- Dohodnout se na reformě směrnice o modré kartě před volbami do Evropského parlamentu;

ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (tzv. nařízení Dublin III).

- Rychle přijmout návrhy týkající se financování v příštím finančním období (Azylový a migrační fond, Fond pro integrovanou správu hranic a nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci).

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

Sdělení nemá přímý dopad na právní řád ČR ani státní rozpočet ČR.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR bere toto sdělení a doporučení Komise na vědomí. V souladu se svým dlouhodobým postojem vláda ČR podporuje opatření cílená na prevenci nelegální migrace a poskytování podpory co nejbližší zemím původu. Třetím zemím by se mělo dostat komplexní podpory zajištěné dostatečným financováním a tomu by měla odpovídat spolupráce třetích zemí a plnění závazků třetích zemí při zpětném přebírání osob. Legální cesty migrace mohou být dle vlády ČR podpořeny v případě stabilizace migrační situace v Evropě a na základě dobrovolného a svrchovaného rozhodnutí členského státu. Vláda ČR také zdůrazňuje potřebu ochrany vnějších hranic EU s tím, že při zachování odpovědnosti členských států za ochranu hranic podporuje posílení úlohy Evropské pohraniční a pobřežní stráže, které však musí zohledňovat skutečné potřeby finančních a personálních zdrojů této agentury. K reformě společného evropského azylového systému trvá vláda ČR své dlouhodobé pozici. Klade důraz na nalezení konsenzuálního řešení mezi členskými státy a projednání a přijetí všech návrhů v jednom balíčku. U dublinského nařízení odmítá přerozdělování osob napříč EU, nicméně může podpořit vznik systému povinné solidarity navrženého rakouským předsednictvím, který by členskými státy umožňoval vybírat si, do jakých solidárních opatřeních se zapojí.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Sdělení se předkládá Radě a Evropskému parlamentu a dále se neprojednává.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 6. 2. 2019 a usnesením č. 188 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **bere na vědomí** sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě ve věci řízení migrace ve všech jejích aspektech: pokrok dosažený při plnění evropského programu pro migraci;
2. **bere na vědomí** rámcovou pozici vlády ke Sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě ve věci řízení migrace ve všech jejích aspektech: pokrok dosažený při plnění evropského programu pro migraci.